

Список використаних джерел:

1. Терещенко О.О. Внутрішній аудит і контролінг ризиків у системі ризик-менеджменту / О.Терещенко // Вісник НБУ. – 2005. – №7.
2. Швиданенко Г. О. Контролінг // Навч. посіб. / Швиданенко Г. О., Лаврененко В. В., Дерев'янка О. Г., Приходько Л. М. – Вид. 2-ге, без змін. – К.: КНЕУ, 2009. – 264 с.

Черкас А.В.

*аспірант кафедри фінансів і кредиту,
Полтавська державна аграрна академія,
асистент кафедри фінансів, обліку і аудиту,
Полтавський інститут економіки і права*

МОНІТОРИНГ ЯК ГАРАНТ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ КОНТРОЛІНГУ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах ринкової економіки надзвичайно велике значення має формування та використання фінансових ресурсів. В період фінансової кризи особливої уваги набувають проблеми адаптації господарської діяльності підприємства до змін економічної ситуації, що є найважливішим чинником його сталого розвитку. Тому актуальним стають питання ухвалення обґрунтованих управлінських рішень та формування системи фінансового моніторингу, який дає змогу аналізувати, коректувати й контролювати ключові параметри підприємства, усунути негативний вплив зовнішніх і внутрішніх факторів.

Управління фінансами, як найважливіша сфера діяльності будь-якого суб'єкта ринкового господарства, зумовлює необхідність побудови цілісної концепції, що дасть змогу на підставі об'єктивної та суб'єктивної інформації приймати оптимальні й реальні рішення, які сприятимуть підвищенню ефективності їх функціонування. Однією з причин виникнення кризової ситуації на багатьох українських підприємствах є низький рівень менеджменту. Саме некваліфіковані та помилкові дії керівництва привели велику кількість суб'єктів господарювання на межу банкрутства. Істотним фактором, який зумовлює прийняття неправильних управлінських

рішень, є відсутність на вітчизняних підприємствах ефективної системи контролінгу [1].

Для успішної адаптації фінансово-господарської діяльності підприємств до вимог ринку, нових запитів споживачів особливе значення мають способи і методи, які дають змогу кількісно та якісно оцінити об'єктивні внутрішні можливості підприємства, направлені на успішне протистояння зовнішнім загрозам та усунення внутрішніх проблем, забезпечення економічної безпеки підприємницької діяльності і стратегії поступального розвитку. До таких методів слід віднести фінансовий моніторинг підприємницької діяльності.

Моніторинг – це система інформування про стан досягнення стратегічних і тактичних цілей підприємства, відхилення прогнозованих і планових показників стану підприємства від заданих значень, розрахунок аналітичних показників аналізу й оцінки фінансового стану підприємства, показників його стану в галузі й на товарних і фінансових ринках [3].

Фінансовим моніторингом є сучасний управлінський інструментарій, основний зміст якого становить оперативне відстеження показників діяльності підприємства, їх оцінювання й забезпечення необхідною інформацією осіб, які приймають рішення.

Сьогодні держава відійшла від сфери розподілу продукції, виробники залишилися практично без орієнтирів щодо вигідних для них каналів збуту продукції, реальних цін на неї, тому виявилися неспроможними планувати свою поточну і перспективну діяльність.

Умови сьогодення визначають суворі вимоги до системи управління підприємства, тому необхідне більш швидке реагування на зміну господарської ситуації з метою підтримки стійкого фінансового стану і постійного вдосконалення виробництва відповідно до зміни кон'юнктури ринку, прямих споживачів та раціонального використання ресурсного потенціалу підприємства. Управлінський апарат має оперативно виявляти зміни в зовнішньому і внутрішньому середовищі на основі отриманих даних та розробляти стратегію виживання підприємства в умовах жорстокої конкуренції.

В якості системи спостереження за діяльністю підприємства в усій її багатоаспектності виділяється контролінг, основною складовою якого є моніторинг. Саме система моніторингу відповідає за відбір, оцінку та інтерпретацію фінансових,

економічних та інших даних, що впливають на процес прийняття інвестиційних і фінансових рішень.

Контролінг – спеціальна саморегулююча система методів та інструментів, яка спрямована на функціональну підтримку менеджменту підприємства і включає інформаційне забезпечення, планування, координацію, контроль та внутрішній консалтинг [2].

Однією з складових контролінгу є моніторинг, який забезпечує виконання планових параметрів фінансово-господарської діяльності підприємства та дотримання цільових значень. Моніторинг стану підприємства розглядає як функціональну підсистему, що містить такі функції управління: прогнозування; планування; облік, контроль, аналіз та оцінка показників фінансового стану підприємства.

Інакше кажучи, це система методів та інструментів, спрямована на функціональну підтримку менеджменту підприємства в галузі його інформаційного забезпечення. Метою моніторингу є діагностування фактичного економічного і фінансового стану, порівняння його з прогнозованим, виявлення тенденцій і закономірностей розвитку економіки підприємств відповідно до головної мети, попередження негативного впливу внутрішніх і зовнішніх факторів на фінансовий результат та становище на ринку.

Система моніторингу представляє собою розроблений на підприємстві механізм постійного спостереження за показниками фінансової діяльності, визначення розмірів відхилень фактичних результатів від передбачених та виявлення причин цих відхилень.

Моніторинг дозволяє підприємству адаптуватись до постійної зміни середовища та успішно виживати в умовах конкуренції. Адаптація вимагає здатності до розвитку, трансформації елементів господарської діяльності та системи управління в такому напрямку, який забезпечує виживання суб'єкта господарювання. Для моніторингу важливим є врахування змін внутрішнього і зовнішнього середовища.

Система моніторингу займається відстеженням процесів, що відбуваються на підприємстві у режимі реального часу, складанням оперативних звітів про результати роботи підприємства за найбільш короткі проміжки часу, порівнянням планових результатів із фактично досягнутими. Отримуючи необхідну інформацію служба контролінгу може розробляти пропозиції та рекомендації щодо покращення діяльності підприємства.

Система фінансового моніторингу може розглядатися як інформаційна система, що є елементом інформаційного забезпечення системи контролінгу підприємства. Цей факт доводить, що моніторинг є важливою складовою контролінгу, саме за допомогою моніторингу служба контролінгу одержує необхідну інформацію про фінансовий стан підприємства, допомагає в період прийняття певних управлінських рішень, складання прогнозів і планів і в решті решт отримання бажаних результатів діяльності підприємства.

Оскільки, головною метою системи моніторингу є постійне удосконалення процесів економічної діяльності за допомогою інформаційних технологій, можна впевнено стверджувати, що система моніторингу розглядається як інформаційна база контролінгу, що є елементом інформаційного забезпечення підприємства.

Список використаних джерел:

1. Анискин Ю.П., Павлова А.М. Планирование и контроллинг: Учебник. – М.: Омега-Л, 2003.
2. Калайтан Т.В. Контролінг [Текст]: навч. посібник / Т.В. Калайтан. – Львів: Новий світ, 2008. – 252 с.
2. Мойсеєнко І. Фінансовий контролінг діяльності підприємств [Текст] / І.Мойсеєнко // Вісник Тернопільської академії народного господарства. – 2002. – № 7/2. – С. 49-51.

Яцина В.В.

*аспірант кафедри загальної економічної теорії,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»*

ОЦІНКА РИЗИКІВ АУТСОРСИНГОВОЇ УГОДИ

Проект впровадження аутсорсингу розробляється з урахуванням цілком визначених розмірів капіталовкладень та загальних витрат, очікуваних обсягів постачання та прибутку, а також часових горизонтів. Але, незважаючи на якість та обґрунтованість розроблених припущень та побажань, майбутній розвиток подій, пов'язаних із реалізацією угоди, не завжди виправдовує позитивні